

**Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei
Tudományos Testülete,
a Magyar Mikrobiológiai Társaság
Mezőgazdasági és Élelmiszer Mikrobiológiai Szekciója,
a SCOPE Magyar Nemzeti Bizottsága,
az MTA-GATE Környezetvédelmi Mikrobiológiai
Tanszéki Kutató Csoportja,
a Bessenyei György Tanárképző Főiskola
és a DOTE Egészségügyi Főiskolája**

XII. Mikrobiológiai Tudományos Ülésének

PROGRAMJA

**DOTe Egészségügyi Főiskola
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 2/a.
1997. október 10-11.**

xiv. díjnyertes. Tü. 1957.

előadás 1957. Okt. 10.
Nagygyörgy

Az alma újratelepítésének növénykórtani problémái

Holb Imre – Kövics György

Debreceni Agrártudományi Egyetem Növényvédelmi Tanszék
4015 Debrecen, Pf.: 36.

A hajdúsági és a szabolcsi alma termőterületében az elmúlt néhány évben jelentős almaültetvény létesítési munkák folynak. Ezek a piacosabb fajtákra és intenzív technológiára épülő telepítések egy része a kiöregedett, tönkrement, 20-30 éves ültetvényeket váltják fel. A telepítési munkák követelményeinek pontos betartása ellenére, azokon a termőhelyeken, ahol előzőleg is almatermesztéssel foglalkoztak, már az első vegetációs időszakban vontatott volt a fiatal növények fejlődése, és sok esetben a hajtásokon 20 - 60 % - os mértékben lankadási és hervadási tünetek jelentkeztek. A fiatal, beteg fáknál a gyökerek elhaltak, a gyökérnyaki részekben és a szár alsó részein besüppedő barnuló foltok, a felvágott szárból edénynyaláb-barnulás és -elhalás volt tapasztalható.

A betegség pontos okának/okainak megállapításához az ilyen telepítésekből laboratóriumi vizsgálatokhoz mintákat vettünk, melyek nedveskamra vizsgálatra kerültek a kifejlődő mikroorganizmusok izolálása és azonosítása érdekében.

Az előzetes vizsgálati eredmények igazolták, hogy a *Fusarium* nemzetség fajtái jelentős szerepet játszanak a fiatal növények megbetegítésében. Ezek mellett *Alternaria* spp., *Penicillium* spp., *Trichotecium* spp. fajok jelenléte is kimutatható volt, arányaiban sokkal kisebb mértékben. A *Fusarium* genus - szal foglalkozó irodalmak nyolc *Fusarium* fajt írnak le *Malus* fajokon (*Fusarium acuminatum*, *F. avenaceum*, *F. equiseti*, *F. graminearum*, *F. heterosporum*, *F. lateritium*, *F. oxysporum*, *F. solani*). E fajok közül a *Fusarium avenaceum*, *F. lateritium*, *F. oxysporum*, *F. solani* fajokról bizonyították, hogy képesek a fiatal almafa gyökerén elhalást előidézni. A begyűjtött minták fertőtlenítése, majd kitenyésztése során több *Fusarium* faj is izolálásra került. Vizsgálataink során a következő fajok kerültek azonosításra: *Fusarium equiseti*, *F. lateritium*, *F. oxysporum* és *F. solani*.

A fuzáriumos betegségek – más kórokozók és abiotikus tényezők mellett – az alma ún. „újratelepítési betegség”-ének kórokozói között is szerepelnek. Minthogy az almára patogén *Fusarium* fajok több gazdanövényt is képesek megbetegíteni, továbbá, hogy a talajban igen hosszú ideig életképesek anélkül, hogy oda gazdanövényük kerülne (szaprobionta életszakasz), meglehetősen nehéz, de mégis követelmény az ésszerű vetéssorrend kialakítása. A vizsgálati eredmények igazolták, hogy a fiatal almások súlyosan károsodhatnak, ha a megelőző almaültetvény helyén 10, de akár még 20-30 évvel is újra almát telepítenek, amely nagy termesztési kockázattal jár.